

Chojnacki, Jakub

Pamięci profesora Włodzimierza Szafrńskiego odkrywcy średniowiecznego Płocka

Notatki Płockie 43/2-175, 55

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PAMIĘCI PROFESORA WŁODZIMIERZA SZAFRAŃSKIEGO ODKRYWCY ŚREDNIOWIECZNEGO PŁOCKA

Profesor Włodzimierz Szafrąński z pewnością należał do najznakomitszych członków Towarzystwa Naukowego Płockiego - na przestrzeni 175-lecia Towarzystwa, w którego życiu czynnie i twórczo uczestniczył przez lat 30.

W ciągu kadencji 1969-1971 przewodniczył Komisji Opieki nad Zabytkami.

Z natury rzeczy przedmiotem jego badań i popularyzacji były zabytki architektoniczne Płocka. Profesor prezentował wyniki swych odkrywczych wykopalisk archeologicznych, jakie prowadził na Wzgórzu Zamkowym. Kapitalne wyniki swych badań archeologicznych przedstawiał w "Notatkach Płockich" a zsumował je - jako współautor "Dziejów Płocka" - w pierwszym merytorycznym rozdziale "Dziejów", noszący tytuł "Początki i rozwój grodu i ośrodka miejskiego do roku 1138 - Płock w dobie narodzin państwa polskiego".

Urodzony w Poznaniu /1920 r./ - studiował na tamtejszym uniwersytecie, oddając się z pasją archeologii i religioznawstwu, mającemu za przedmiot wierzenia Prasłowian. Obie te dziedziny wiedzy wzajemnie się spletały. Studia ukończył w 1949 r.

Uniwersytecka Ekspedycja Wykopaliskowa od 1936 r. odkrywała i naukowo opracowywała głośnie grodziszcze w Biskupinie. Włodzimierz Szafrąński do roku 1958 należał do ścisłego kierownictwa tej Ekspedycji. Owocem badawczych prac była jego publikacja: "Studia nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem wiejskim w Biskupinie" oraz pokrewna tematycznie publikacja "Skarby brązowe z epoki wspólnoty pierwotnej".

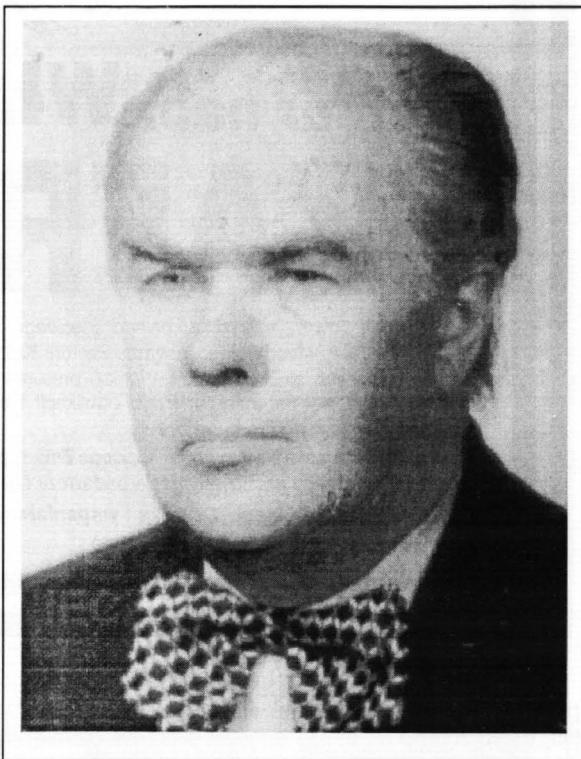
Na poznański okres życia i naukowej pracy Włodzimierza Szafrąńskiego przypadły: asystentura w Muzeum Archeologicznym i stanowisko adiunkta w Kierownictwie Badań nad początkami Państwa Polskiego oraz w Instytucie Badania Starożytności Słowiańskich.

Od połowy lat pięćdziesiątych Wł. Szafrąński ośrodek swego życia i naukowej działalności przeniósł do Warszawy wiążąc się z Instytutem Historii Kultury Materialnej PAN, gdzie kolejno był klerownikiem pracowni, zakładu, Archiwum, a przede wszystkim członkiem Kolegium Instytutu i wreszcie jego wicedyrektorem. Był także redaktorem "Polskich Badań Archeologicznych".

W latach 1959-1966 sekretarował Komisji Archeologicznej Obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego".

Jednocześnie związał się - jako wykładowca archeologii - z Uniwersytetem Warszawskim, gdzie od 1920 r. przedmiot ten wykladał czołowy polski archeolog prof. Włodzimierz Antoniewicz - w latach 1936-1939 rektor Uniwersytetu, autor m.in. "Archeologii Polski" i "Historii sztuki najdawniejszych społeczeństw pierwotnych".

Miałem ogromną satysfakcję z goszczenia go w Płocku. Ściągnął go do nas prof. Szafrąński dla zapo-

Prof. dr hab. Włodzimierz Szafrąński (1920-1998)

znania ze znaleziskami archeologicznymi na płockim Wzgórzu Zamkowym. Najważniejsze z odkryć - to romańskie palatium Bolesława Chrobrego i romańskie palatium Władysława Hermana.

Prof. Szafrąński wyniki swych polskich badań przedstawił w dwóch pracach książkowych: "Castrum i castellum płockie" oraz "Płock we wczesnym średniowieczu. Obie cechuje bogata faktografia.

Jako wybitny religioznawca Profesor opracował "Pradzieje religii w Polsce /periodyzacja i synteza/.

Za swe odkrywcze osiągnięcia naukowe i ich popularyzację prof. Szafrąński uhonorowany został m.in. Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, odznakami resortowymi i samorządowymi oraz nagrodami.

Osobisty urok i niespotykane wysoka kultura osobista, połączona z urzekającą skromnością Profesora - jednały mu powszechną sympatię wszystkich, z którymi stykał się bądź prywatnie, bądź też na zbiorowych spotkaniach, na których z pasją zapoznawał nas z pradziejami naszego grodu. Zmarł dnia 15 kwietnia 1998 r.

JAKUB CHOJNACKI